

1885 började tunnelbygget som klöv Södra Kungsgatan itu.

FOTO: BLEKINGE MUSEUM

Färsk dynamit öppnade för nya möjligheter

Varvet och järnvägen skulle knytas samman. För 130 år sedan kunde tunnelbygget börja med hjälp av nya uppfinningen dynamit.

KARLSKRONA. Inne på Örlogsvarvet handlade det om en ny typ av krigsfartyg i järn och stål, och tunga transporter krävdes för byggena.

Lite utanför hade Carlskrona Wexjö järnväg etablerats 1874.

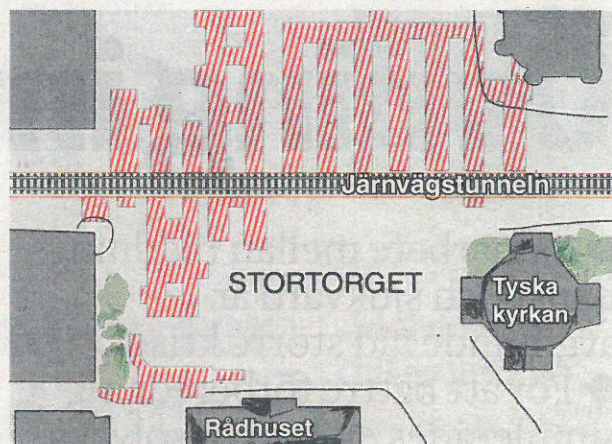
Men hur skulle dessa tu knytas samman?

När Sjöfartsdepartementet dryftade planer på en tunnel genom det stora torget, övervägde kommunen först alternativa sträckningar i utkanten av Trossö.

Stadsfullmäktige var nämligen emot en tunnelösning som skulle förfula och störa stadsbilden. Av ekonomiska skäl var det samtidigt det mest intressanta. Och det krävdes ett snabbt beslut eftersom banan skulle vara klar för trafik 1887.

Så det fick bli en tunnel. Och med 1860-talspåfundet dynamit i stället för svartkrut kunde både tid och pengasumma begränsas avsevärt.

Enligt stadsvandringsguiden Olle Melin, som tecknat tunnelns historia, godtog staden 1 200 kronor i ersättning för skadade planteringar och

Gångarna under Karlskrona

intrång i Hoglands park. Den totala kostnaden för kronan att bygga den 1,6 kilometer långa banan beräknades till omkring 215 000 kronor. Den färdigställdes i tid, på två år, och invigdes 1888 av kung Oscar II.

Den är 220 meter lång från Norra Kungsgatan till Vattenborgen. Ytterligare 60 meter under klockstapeln i Amiralitetsparken. Här fanns en viktig transportled för Örlogsvarvet och den användes ända fram till maj 1990.

Ett par år senare, med Berlinmuren fallen och Kalla kriget passerat för den gången, tömdes även utrymmena på ömse sidor spåret totalt 5 000 kvadratmeter.

Sidoutrymmena kom till från och med 1920-talet för försvarsarbete, men

även större krigsövningar. I det väldiga bunkersystemet fanns efter hand krigstelefoncentral, stab för Kustartilleriet och Marindistriktets luftvärnscentral, förläggningar, centralkök, maskincentral (med avgasrör upp genom Vattenborgens torn), med mera.

Efter kriget ändrades funktionerna för några av lokalerna. Somliga verksamheter flyttades. Uppdatering och underhåll förtgick ända till 1990-talet, då alltsammans tömdes.

Fortifikationsverket lade ut utrymmena till försäljning vid millennieskiftet och kommunen erbjöds att köpa för en krona. Men när ingen affär blev av murades ingångarna igen 2005.

JENS OLANDER